

Het bed van lucht

HET BED
VAN LUCHT
roman
NICHOLAS
LENS

B&L

Que l'importance soit dans ton regard,
non dans la chose regardée.

André Gide

voor Peter C. Kop

met dank aan Rachel M. Cholz

TWEESPRAAK ÉÉN

Trouwens, wat zou het uitmaken?

Hij ziet me niet eens, toch?

Ik knoop rap mijn hemd open, doe mijn beha uit en kijk als vertraagd naar het schijnsel in de spiegel – twee doperwtjes op een strijkplankje, de kleinste cupmaat AA die ze hadden in de serie Hunkemöller Strapless Beugel zonder die klote push-up, maar gelukkig wel in biologisch katoen – en maak mijn hemd weer dicht.

Serieus, het voelt frisser.

Zijn ademhaling is nauwelijks hoorbaar.

Een paar vingers bewegen.

Zijn ogen dicht.

Tijdens onze wakkere uren houden we volgens Healthline haast een halfuur per dag onze ogen gesloten tegen verdroging en stofdeeltjes, één keer knippen duurt nul komma drie seconde, zonder besef kijken we dan met caleidoscopisch effect naar de binnenkant van onze ogen.

Het is wel erg stil nu plots.

Doodstil zelfs.

Toch is het een aangename stilte, vertrouwelijk, niet wat je verwacht van de stilte van de dood.

In de verte tsjilpen broedvogels, nog even, voordat de rui eraan komt.

Het is de stilte van een vredige middagsluiser in de zuidelijke Provence.

Zomaar. Zonder meer.

Dingen zijn soms niet meer dan wat ze zijn.

Stervenstijd dus, voor hem.

Hier ligt hij, levend opgebaard in zijn kasteelachtige slaapkamer op zijn landgoed in Saint-Siffret. Ik zit naast hem, zijn reflectie lijkt als een kleurloze gloed naar me te staren vanuit een immense belle-époque-spiegel.

Een staande klok beiert, eerder een ingetogen mechanische dreun eigenlijk. Ik kijk ernaar. Het is een lange klok, smal ook, een Franse *Oeil de boeuf* vermoed ik, oorspronkelijk waarschijnlijk in notenhout maar nu geleverd in een soort *gris de Versailles* met spatten en vegen mat vuilwit en leigrijs in de bekende Axel Vervoordt-atelierstijl die een tijd terug zowat overal trendy was. Een aardige klok is het eigenlijk wel, niet zo'n treurig Oostenrijks donkerbruin geval dat ik als kind bij een of andere klote-oom zag – zogenaamde nonkels die overigens in de duistere schaduwen van de klaarlichte dag niet met hun perfide, pedo-klotefikken uit mijn slip konden blijven – en bij wie ik op Nieuwjaarsochtend notabene obligatoir een flacon Elixir d'Anvers moest gaan drinken met geruite wafelkoeken, maar geen Stroopers uit Lo, nee, droge, plankerige zandwafels waren het. Toch kwamen ze uit de originele blikken doos waar ooit eens, misschien wel decennia terug, echte Jules Destroopers' zeshoekige lukken van pure, verse boter in moeten hebben gezeten.

De klepel van de klok slingert traag, te traag om voor wat koelte te zorgen. Niet dat het hier onverdraaglijk heet is, de muren lijken wel armdik en houden de drukkende warmte van de Provence mooi buiten. Maar hoelang al ben ik hier?

Ik doe mijn bottines uit – een karwei, veel meters veters – en staar naar mijn voeten.

In Seoul in Zuid-Korea is er een straat met de hoogste concentratie van plastische chirurgiecentra voor voeten in de wereld. Het gaat er vooruit want alles is strak georganiseerd, vooral tijdens de middagpauze. In plaats van te lunchen op het werk zet je bijvoorbeeld een teen recht. Ik kijk naar mijn tenen. Acht à tien lunchen, vermoed ik, zou het me kosten.

Wanneer een wezenlijke intimus van je dagenlang ligt te sterven, wat moet je dan?

Uiteindelijk kan ik maar één iets bedenken dat mogelijk torenhoog boven alles uitsteekt. Want lezen lukt niet, zelfs niet om domweg tijd te doden.

Is het dan kokerellen? Iets koken? Gewoon voor de leute?

Nee, dat is het niet, hongergevoel is er nauwelijks.

Wat surfen dan? Webstruinen? (haha, dat woord).

Nee. Ook niet. Slechts heel af en toe is er internet in dit manoir en nooit echt lang, het landhuis was altijd al zijn offline-oord.

Met jezelf converseren? Nope. Flauw, en sloom.

(En toch, woorden die ik hardop zeg onthoud ik langer, mijn algehele concentratie lijkt dan scherper en door zoekgeraakte spullen luidop te benoemen lijkt het alsof ik ze ook sneller terugvind, maar bon.)

Zinnelijke visioenen dan maar?

Inderdaad. Dat zou het wel eens kunnen zijn. En verder hoeft in feite niet te worden gezocht.

Dat is het, zonder meer. Want aan smoutige prikkels valt in facto maar zelden te ontsnappen – vrouwen krijgen negentienmaal per dag een stoffelijk, sensueel stekeltje, mannen om het halfuur, dus zowat vijfendertig keer per dag.

(Zelf moest ik meteen aan Pakei denken, Pakei in de paalwoning in de Papoea's die mij met grote ogen blinkend in het duister aankeek terwijl ze zich bewreef. En hoe ik naar haar bleef kijken, mijn mond half geopend zonder adem, de frêle Pakei, fijnmazig schokkend, toen ze zachtjes met zichzelf bezig was tot ze in slaap viel. En ikzelf ten slotte ook want het was sinds lang dag daar in de Papoea's. Maar midden in de nacht toen ik mijn handen liet zakken voelde ik plots een op-en-neergaand hoofd. Dit was lang geleden en ik diende me te beheersen. Terwijl ze mijn borsten, misschien nog kleiner

dan de hare, met haar vingers omklemde bewreef Pakei mijn orgaan met het hare, balsemend in elkaar bewegend in trage cirkels, haar hele onderbuik tegen me aan drukkend. Ze hijgde. Aanhoudend. Plots snoof ze en hapte naar adem. Ze zinderde. Lang. Toen werd ze stil. Bewegingloos liet ze haar lichaam boven op me liggen, met haar lippen plakkend in mijn hals, met onze schaamdelen in elkaar.

Ik kende Pakei eigenlijk niet, of nauwelijks. Maar het kwam me voor dat bij haar schaamdelen geen schaamdelen waren, maar gewoon delen. Toch liet ik het gebeuren en voelde dit alles juist aan, haast alsof het moest. Mijn eertijds christelijk aangeleerde gène en schroom stelden niks meer voor en verloren totaal hun morele glans vergeleken bij de vlekkeloze zuiverheid van Pakeis onbevungen begeerte.)

Vreemd hoe de dood in zijn ogen mij aan plotse, vurige lichamelijke doet denken, en ook wel verlangen eigenlijk, godver. Maar wel niet bij hem, de mannelijke sekse ontlokt me slechts hoogst zelden een – wat heet – neige aandrift (haha).

Wat nu?

Pfft. Na dagen en uren nog steeds niks van trek, nul honger gewoon – door de bewogen geladenheid van een gespannen situatie zou de communicatie tussen hersenen en maag serieus kunnen worden verstoord door een ontregelde nervus- vagus-zenuw. Awel.

Bijna al zijn vingers bewegen nu.

Zou hij?

Rechtstreeks kijk ik hem aan (en niet via de reflectie), mijn haast ontslapen amice, die trouwens al meer dan een respectabele tijd volwassen was en ik nog niet eens geboren. En ja, heel onhandig ben ik in dit soort zaken. Het is nog te vroeg voor waar verdriet, hij leeft namelijk nog. Toch is het al te laat om grappen te maken, hij lijkt er niet echt meer te zijn.

Uit tijdverdrijf staar ik wederom naar mezelf in de immense spiegel: een meisje dat een kwartier nodig had om haar klimmende, zwarte bottines – waarin veel te veel veters door metalen ringen zitten gestrikt – uit te trekken. Verder zien we een donkerstrepig, behoorlijk ruim tweedehands mannenkostuum met daarin een zittende gestalte die, heel misschien, ooit wel eens, een jongedame zou willen zijn in strakke japonnen van Japanse designers zoals de iconoclastische Rei Kawakubo of Yohji Yamamoto.

De spiegel kijkt terug naar me vanuit een verweerde blik – sommige spiegels zijn behandeld met oxiderende chemicaliën waardoor er in het spiegelglas vlekken ontstaan om ze geveinsd oud te doen lijken, maar niet deze Franse *miroir d'époque* uit 1840 met sierlijk bladgouden ornament met geribbelde lijst en parelrand.

Mijn mond staat wat open, zie ik. Mijn lippen tuiten zich licht naar voren, mijn ogen ogen wijd zonder te knippen en ik hoor mezelf zeggen: 'Is er iets dat ik voor je kan doen?'

De kasteelruimte blijft doods.

Ik beluister mezelf terwijl ik de vraag in mijn hoofd nog eens virtueel herhaal en let in het bijzonder op stembuigingen en toonhoogte. Het is een stem die niet meteen overtuigt, een stem die eerder klinkt alsof beleefdheidshalve iets volkomen overbodig wordt gevraagd, ontredderd zelfs. Zou hij merken hoezeer ik ben geschrokken? Hoezeer ik ben geschrokken van hem zo te zien? Liggend, in zijn zijden lakens van moerbeï van de Bombyx Mori-zijderups. Hem, als dood, niettegenstaande zijn niet eens opgebruikte fysieke lichaam.

Plots moet ik geweldig opspringende tranen onderdrukken (*eigenlijk huilen we met zijn allen het ene potje na het andere, lees ik, de hele dag door dus. Basaal verdriet zouden ze dit noemen. Want dit soort tranen zijn basaal, en zodoende onontbeerlijk, anders verwoestijnen je ogen.*)

Dit lukt me niet echt, ze druipen sporend langs mijn wangen. Zonder gêne lik ik mijn eigen zilte vocht. Maar wie ziet me dan ook, behalve dit geoxideerde spiegelbeeld? Ik ben hier helemaal alleen, alleen met hem.

Moet ik hem nu dood noemen dan?

Alleen met hem, met Dood, en de zengende luchtkoorts van de Provence die me buiten opwacht.

Vele uren later zegt hij nog steeds niets.

Zijn levenslange, permanent-krullend haar is sluik geworden, de vroegere kastanjekleur is nu wit. Wat curieus eigenlijk dat natuurlijk krullend haar plots steil kan worden. Net als bij Iggy Pop valt het in schrale slierten als pastalinten langs zijn gezicht, haast een gordijn dat kan worden dichtgetrokken met een trekslang.

(Volgens WelingelichteKringen zijn bij hoofden met verticaal haar de haarfollikels overwegend bol, surf ik wanneer weer es een slappe 3G connectie er even doorkomt, de keratinemoleculen gelijkmatig verdeeld en daardoor krijgt het haar de kans loodrecht naar beneden te groeien. Bij mensen met kronkelend haar durven haarfollikels ovaal van vorm te zijn – de verdeling van keratine is ongelijk en daardoor zou je dan krullen krijgen.)

Zou hij nog kunnen praten, vraag ik me af, zou het supra-glottale systeem boven zijn strottenhoofd nog functioneren? Wil hij nog wel? Alle scherpte is uit zijn ogen, zijn lippen lijken verkrampd!

(Volgens WeetjesVoorOpHetGemak bestaan er trouwens niet echt speciale spraakorganen: je longen dienen in hoofdzaak om oxygenium uit de buitenlucht naar het bloedcircuit aan te dragen, en je stembanden zijn louter een veiligheidsklep tegen het fout slikken zodat voedsel niet in de luchtpijp belandt. De natuur had niet in gedachten en allerminst voorzien dat we op

een dag zouden gaan praten – misschien wel een dwaling als ik aan sommige politieke debatten denk, de natuur had beter moeten weten.)

Dood is inderdaad aan het sterven.

En van dwaling gesproken, zou hij dwalen? Waarachtig, tot nu toe wou ik het niet geloven. Maar Dood lijkt warempel te sterven terwijl ik hier gewoon naast hem zit. Allemachtig, wie had kunnen denken dat hij op een dag zou verrekken? Hij, voor wie *les chambres d'amis* in mijn hart reeds heel mijn jonge leven openstaan, voor wie ik, besef ik nu ook – in weerwil van ons meer dan pittig leeftijdsverschil – zorgelijke liefde in me draag (jawel, zorgelijk is het woord), met de onvoorwaardelijkheid haast als voor een bloedverwant, een kind, een broer, zus of mam, koesterend, zonder enige vrees voor emotionele neveneffecten, iets dat is, gewoon is.

Zijn blik is flauw, krachteloos, doodop, een blik die me alle twijfel en resterende hoop ontnemt. Langzaam dooft het vuur, haast verkleumt hij en niettegenstaande de slome, bedekte hitte dek ik hem toe. Ik zal zijn onstuimigheid missen, het gedreven elan waarmee hij de meest waanzinnige verhalen kon vertellen en het saaiste gezelschap met spitse witzes animeren. Maar nu, een onnozele waakvlam is hij nog, een gaspitje dat geen vleugtocht meer verdragen kan. Wat eens een uitslaande brand was is een smeulende twijg. Het ergert me. Het bedroeft me ook.

De bovenste laag van de soms met kalksluier bedekte Spaanse bakstenen, mogelijk vijftiende-eeuws, brokkelt af van de robuuste binnenkasteelmuur in roodachtig poedervorm. De eiken parketbalken lijken op sommige plekken, beneden vlak bij de muren, bestrooid met het steenachtig rood maaisel. Soms valt een onbeduidend stuk steen mee van de muur. Nooit werd hier vochtkering ingebracht. Het geld hiervoor lijkt me niet te ontbreken, eerder lijkt het me dus een bewuste keuze. De patine van de wanden is dan ook echt, en zuiver, en eigenlijk heel fraai.

Het wordt een gewoonte, telkens wanneer de staartpendule het uur klokt. Zacht vraag ik hem dan, niet dat er ooit een antwoord volgt, of er iets is dat ik voor hem kan...

‘Ja, dat denk ik wel,’ murmelt hij.

De stem klinkt broos, maar lucide. Hij is er nog.

Dood is er nog...!

Zijn blik glijdt naar buiten.

Maar nu zegt hij helemaal niets meer.

...

Nul komt er nog uit.

...

Dat denk ik wel, frazelde hij toch daarstraks? Mij best, maar wat dan?

...

De Oeil de boeuf beiert twee bonzen meer sinds hij voor het eerst opnieuw sprak. Vanuit zijn bed van lucht kan hij de glooiingen van de Provenceheuvels zien. Hij staart ernaar. En ziet er vast rondingen van aantrekkelijke vrouwen in. Dit is geen vermoeden, dat weet ik gewoon, hij vertelde me dit vroeger.

Even lijkt zijn onderlip te trillen. Hem kennende komt dit door een lichte vorm van wellust, zelfs in levensnood, en niet van niet anders kunnen, zoals bij een tekort aan vitamine B12.

Ook zei hij me ooit dat het melkmerk Joyvalle bewust marketingstrategisch die feminien gewelfde krommingen had verwerkt in de landschapstekening die op zo'n melkkarton staat. En dat je dus onbewust een karton Joyvalle koopt omdat die heuveltekening je aan de weldadige rondingen van een vrouwenborst doet denken. Dit dateerde allemaal wel uit een tijd waarin mensen nog gewone koeienmelk dronken en niet het grijswitte aftreksel van sojabonen of bruinachtige havermelk zoals nu. Ook was het een periode waarbij, zo vertelde hij me, zelfs intellectuelen en mensen beladen met nobele betrachtingen, nog vlees aten, van dat bloederige *côte à l'os*, *bleu*, niet zwart gegrild zoals in

de meeste middenmootrestaurants, maar een perfect gebakken ribstuk dat ze in chique gelegenheden als dokwerkers afkloven tot op het been. Het dateert vanuit een tijd dat ze, niet gehinderd door enig moreel fatsoen, heelder fazanten opaten met dunne stroken in gezouten boerenboter gebruid witlof en verse, huisbereide kroketten vol eigeel en soms ook, terwijl mijn eigen kin nu zelfs vochtig wordt van het kwijl, de onwaarschijnlijk lekkere maar verboden Grouse-vogel, drager van de bitterste en meest krachtige wildsmaak die er rondvliegt, waarbij ze een magnum zware Saint-Estèphe van minstens anderhalf decennium oud achterover sloegen zonder nadien te worden gestraft door branderigheid en zuurte-oprispingen. Een periode was het waarin ze ongegeneerd uitkeken naar de eerste hazenrug van het seizoen – *Haozerugge met Roode Besschen*. Zo beestig goed dat hij nadien, zo zei hij me, dronken van maagzwaarte, de kok feliciteerde met de melding dat hij er zelfs over dacht hem zijn eigen rug te schenken mocht hij komen te verrekken. Dit op voorwaarde dat de kok in kwestie deze op dezelfde, vorstelijke wijze zou bereiden als feestsouper ter zijner nagedachtenis voor de handvol intimi, vriendinnen en vrienden in zwaard en hart, die Dood, een leven lang, met regelmaat toegenegen waren.

Late resonanties van de klok zinderen nog wat na door de kasteelachtige ruimte. Kleine klankgolven zijn het, plots opduikend, onverwacht, als motorische naschokken na een audioclimax. Ze willen ook mijn aandacht, maar mocht het niet zo stil zijn, geen mens zou er ooit op hebben gelet.

‘Heb je ooit het genoeg gekend van puurheid?’ vraagt hij me ineens. Zijn stem klinkt schor en droog.

Jeezes, denk ik.

‘Hoe bedoel je?’ vraag ik hem snel.

‘Het genoeg van...’

Er valt een lange stilte.

...

B&L Borgerhoff & Lamberigts

Gent, België

info@borgerhoff-lamberigts.be

www.borgerhoff-lamberigts.be

Instagram: @borgerhofflamberigtsliteratuur

ISBN 9789464987652

NUR 301

Thema FBA

D2024/11.089/265

© 2024, Borgerhoff & Lamberigts nv

Auteur: Nicholas Lens

Coördinatie: Sam De Graeve, Nils De Malsche & Joni Verhulst

Eindredactie: Rob Steijger

Dramaturgie advies: Rachel M. Cholz

Opmaak: Robin J. August

Cover: Dooreman

Coverbeeld: © Clara-Lane Lens, Embrace of betrayal (40x50cm)

Auteursportret: © Clara-Lane Lens

Gedrukt in Europa

Eerste druk: september 2024

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronische drager of op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft geprobeerd bij de samenstelling van deze uitgave alle rechthebbenden op copyright te contacteren. Mocht er een opname zonder voorkennis van rechthebbenden zijn gebeurd, dan verzoeken wij dezen alsnog contact op te nemen.